

אילו של יצהק

י"ג שבט	כניסת שבת	יציאת שבת
ירושלים	16: 35	17: 52
ת"א	16: 56	17: 54
חיפה	16: 44	17: 52
באר שבע	16: 57	17: 55

פרשת "בְּשַׁלַח" - שבת שירה

פרשת השבוע היא פרשת הדרך שעשו בני ישראל ממצרים להר סיני. **"ויהי, בְּשַׁלַח פְּרַעַה אֶת-הָעָם, וְלֹא-נָחַם אֱלֹקִים דָּרָךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים, כִּי קָרוֹב הוּא: כִּי אָמַר אֱלֹקִים, פֶּן-יִנָּחַם הָעָם בְּרֹאֲתָם מַלְחָמָה--וַיִּשְׁבוּ מִצְרָיִם."** (שמות, י"ג, י"ז)

אמרו חכמים, שהקב"ה לא נחם באופן טבעי - **"ולא-נחם אלקים דרך ארץ"** - כדרכו של עולם. שהרי נהוג בעולם, כי מים יורדים משמים ולחם עולה מן הארץ, ואילו עם בני ישראל נהג ה' יתברך להיפך - לחם הוריד מן השמים - המן, ומים העלה להם מן האדמה (עלי באר).

החפץ חיים בפרשנותו על התורה כתב, שבפני הקב"ה היו שתי דרכים להוביל את עם ישראל: דרך ארץ פְּלִשְׁתִּים או דרך המדבר. אם יוציאם דרך ארץ פְּלִשְׁתִּים, יהיה להם אומנם מה לאכול, אבל סכנה גדולה מצויה בדרך זו: הם ישתקעו בשדות ובכרמים, ייטמעו בין הפלישתים, ומי ערב לכך שיאבו ללכת להר סיני לקבל את התורה? כי הרי ממ"ט שערי טומאה יצאו ולטומאה ילכו!!

לפיכך, **"ולא-נחם אלקים דרך ארץ פְּלִשְׁתִּים"**, מדוע? **"פֶּן-יִנָּחַם הָעָם בְּרֹאֲתָם מַלְחָמָה"** - מלחמת היצר וחילויו שכל פעולתו הוא להכשיל את האדם בעוונות, ולמנוע ממנו את שמירת המצוות. והתוצאה המידית **"וַיִּשְׁבוּ מִצְרָיִם"** - אל כל התאוות והעבירות שיש בעולם שנעשו בארץ מצרים באותם ימים.

לפיכך **"וַיִּסַּב אֱלֹקִים אֶת-הָעָם דָּרָךְ הַמִּדְבָּר"**, ובמדבר דאג לצרכיהם ונתן להם מן במשך ארבעים שנה! באותן השנים הבינו היהודים **"כִּי לֹא עַל הַלֶּחֶם לֵבְדוֹ יִחְיֶה הָאָדָם כִּי עַל כָּל מוֹצֵא פִי ה' יִחְיֶה הָאָדָם"**. (דברים ח, ג), ורק אז מסוגלים היו להיכנס לארץ ישראל ולנהל חיים עצמאיים.

"ומכאן תשובה" כותב החפץ חיים בהתרגשות, **"לכל אלה המוכרים את עצמם לעבודה שהיא זרה לדת ישראל ולתורתו בשביל פרנסה, שהרי אם לשישים ריבוא אפשר היה להוריד לחם מן השמים, על אחת כמה וכמה שגם יוכל לתת לכל מי שישמור מצוותיו, חוקותיו ותורותיו, ובלבד שלא ילך אחר ההבל."**

"וַיִּסַּב אֱלֹקִים אֶת-הָעָם דָּרָךְ הַמִּדְבָּר, יַס-סוּף; וַחֲמִשִּׁים עָלוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל, מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם." (י"ג, י"ח)

מפרש רש"י: **"חמושים"** - אחד מחמשה יצאו, וארבעה חלקים מתו בשלשת ימי אפילה: **"והדבר מעורר מחשבה: אם היינו שומעים ש-80% מהציבור מסכימים על משהו, האם היינו מעזים לחשוב אחרת? האם היינו רוצים או היה ביכולתנו להיות חלק מה-20%, מהמיעוט? בכל שנה מחדש התזכורת הזו מופיעה, רגע לפני בקיעת ים סוף ויציאת מצרים: רש"י כותב שרק אחד מכל חמישה יהודים יצא ממצרים. 80% נשארו מאחור, כי כלל לא האמינו ברעיון ולא התלהבו מהבשורה המהפכנית הזו. מי שהסתובב במצרים בימים שלפני השחרור, שמע בעיקר את הקולות של אותם שמונים אחוזים, הרוב העצום. וזו גם אולי הסיבה מדוע לא מצאנו שבי"ה התכוננו ליציאה - **"וְגַם-צִדָּה, לֹא-עָשׂוּ לָהֶם."**, והרי הם ידעו בדיוק באיזה לילה תבוא מכת בכורות, וגם צוו באיזה אופן עליהם לאכול את קורבן הפסח - **"כִּכְהָ, תֹאכְלוּ אֹתוֹ--מִתֵּינִיקֶיךָ חֲגָרִים, וְעִלְיֹנֶיךָ בְּרִגְלֶיךָ וּמִקְלָכֶם בְּיָדְכֶם"** - מוכנים ליציאה, ובכל זאת, דבר לא נעשה. היום ברור לנו שדוקא אותם עשרים האחוזים צדקו.**

ורש"י בפרשנות זו, מציב בפנינו תמרון אזהרה! לפעמים האמונה במסרים של משה רבנו לא פופולארית. לפעמים הרוב משדר לנו מסר אחר לגמרי, ובכלל לא מתחבר - אולם, לא מה שכולם נוהים אחריו, הוא האמת!

כאשר התרחש הסיפור הכי דרמטי בתולדותינו, סיפור יציאת מצרים, הרוב כנראה כלל לא האמין בו בהתחלה, לא התחבר אליו. וכך כותב הרב שמואל פולק: **"אנחנו אומרים שבכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים. כלומר: בכל דור ודור חייב אדם לשאול את עצמו: **אם הייתי במצרים, האם הייתי חלק מה-80% או מה-20%? האם אני שייך ל"מיעוט" שמתחבר למסרים של משה רבנו או ל"רוב" שלא מתחבר...**"**

"וה' הלך לפניהם יומם בעמוד ענן, לנחתם הדרך, ולילה בעמוד אש, להאיר להם--ללכת, יומם ולילה. לא-ימיש עמוד הענן, יומם, ועמוד האש, לילה-לפני, העם." (יג, כא-כב)

אומרת הגמרא (שבת כג ע"ב): **"אשתו של רב יוסף היתה מאחרת את הדלקת נרות שבת. אמר לה רב יוסף: נאמר: לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה - מלמד שעמוד ענן משלים לעמוד האש ועמוד האש משלים לעמוד הענן."**

ומסביר המהר"ל: **שלא יראה ח"ו כאילו הם שתי רשויות נפרדות, ולכן, בעוד שנמצא עמוד הענן, היה עולה עמוד האש, וזאת להודיע כי שניהם נמצאים מהשם יתברך שהוא אחד, לומר, כי שניהם מפועל אחד ואין חילוק ביניהם.**

ומכיוון, שהדלקת נר שבת הוא בגלל חשכת הלילה שיראה האדם בחושך, דומה הוא לעמוד האש שלאורו הלכו בני ישראל בלילה, ונר של שבת, דבר מצווה הוא - **לכן דומה במעלתו לעמוד האש שהיה מהשם יתברך** (ואינו דומה לנר של חול) לכן, צריך שגר שבת ישלים לאור היום, כמו שעמוד האש משלים לעמוד הענן כדי לקשר הכל.

ביום השלישי ליציאת בני ישראל, מורה ה' למשה לשנות את כיוון המסע חזרה למצרים ולחנות על שפת ים סוף. הים נקרע, עם ישראל פסעו בתוכו ביבשה, והרודפים התערבלו בגלים הגואים, עד שנפחו את נשמתם. שמחתם של בני ישראל פרצה גבולות, ובני ישראל שרו בקול גדול:

"אֲשִׁירָה לַה' כִּי גָאָה גָּאָה - סוּס וַרְכָבוֹ רָמָה בָּיָם."

האדמו"ר מסלוניע זיע"א, אמר בדרך הדרוש, כי בפסוק זה רמוזה הדרך הנכונה להתקדם בעבודת ה'. כל אדם רוצה להיות **"גָּאָה גָּאָה"**, להיות נעלה ברוחניות, ללכת בדרך שבה במעמקי ליבו הוא יודע שהוא צריך ללכת. ברם, כל עוד הוא קשור בעבודות לחיי החומר, הוא מתקשה להתרומם. קשה עד בלתי אפשרי להיות מחובר לגשמיות ולרוחניות יחד, כי הגשמיות מושכת למטה, והרוחניות מושכת למעלה, ואם שרעפיו תפוסים בדולר הבא, ומעיניו נתונים במסחר הבא, איך יקדיש את עיקר מרצו להתעלות רוחנית? לכן, אומר האדמו"ר מסלוניע: **"אֲשִׁירָה לַה' כִּי גָאָה גָּאָה"** - מתי אדם יכול להשיג שמחה רוחנית ושירה אמיתית? כאשר **"סוּס וַרְכָבוֹ רָמָה בָּיָם"** - כאשר אדם משליך את תאוותיו לים, זונח את ההצמדות להבלי העולם הזה, אזי הוא יכול להתעלות וללכת בדרך בה הוא באמת רוצה ללכת.

לאחר נס קריעת ים סוף, מתחילה תקופת נדודים קצרה במדבר, שבמהלכה, נתקלים בני ישראל בצמא, ברעב, שוב בצמא ובמלחמה.

אחרי קריעת הים, הלכו בני ישראל **"דרך שלשת ימים"** עד הגיעם למרה, שם הם מתמודדים עם מחסור במים.

בשבועות הבאים, שבהם נוסעים בני ישראל ממרה להר סיני, אוזל המזון במדבר סין וה' מתחיל להוריד את ה'מין' שילוה את עם ישראל עד כניסתם לארץ.

בהמשך הדרך, המים נגמרים ברפידים ועמלק תוקף אותם. התרחשויות אלה אינן מקריות! לכל מאורע אופי ייחודי, אך לכולם מטרה משותפת:

הכנת העם לקבלת התורה.
ה' יוזם אירועים שונים כדי לחנך את בני ישראל להאמין בו ולהפוך אותם לעם ה'.

התורה עוסקת בהרחבה בסיפור הנס המדהים של ה"מין" שירד מהשמים. פרשה זו מכונה בספרים רבים בשם **"פרשת הביטחון"**. התורה רואה בנס ה"מין" אירוע בעל משמעות נצחית, ואוסרת לשכוח את הנס הזה ככתוב:

"זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' מֵאֵל הָעֶמֶר מִמֶּנּוּ לְמִשְׁמַרְתְּ לְדִרְתִּיכֶם לְמַעַן יֵרֹא אֶת הַלָּחֶם אֲשֶׁר הֶאֱכַלְתִּי אֶתְכֶם בַּמִּדְבָּר" (טז, לב).

תורתנו הקדושה מצווה, לאגור מעט מאותו לחם מופלא, לסגור אותו בצנצנת שנקראה **"צנצנת המן"** ולהניח אותה במשמרת **בקודש הקודשים ליד ארון הברית!**

גם היום, אנו נוהגים מנהגים לזכר אותו 'לחם אבירים' שליווה את אבותינו במדבר ארבעים שנה.

- אנו בוצעים על שתי חלות בשבת, זכר לירידת המן ביום שישי, שהיו יורדות בו **מנות כפולות** בשביל שבת
- כיסוי הפת במפה בעת הקידוש הוא לזכר המן, שתהיה הפת בין שני כיסויים, מלמעלה ומלמטה, כמו המן שירד בין שתי שכבות של טל.
- אנו אוכלים שלוש סעודות בשבת - רמז לזה שנאמר שלוש פעמים **"היום"** לגבי אכילת המן בשבת:
- גם אכילת סעודת מלווה מלכה במוצ"ש היא משום המן, שהספיק באופן ניסי גם לסעודה זו.

ויש אף הנוהגים לומר את פרשת המן בכל יום מימי השבוע כסגולה לפרנסה וכפי שמובא בתלמוד הירשלמי **"כל האומר פרשת המן בכל יום, מובטח לו שלא יתמעטו מזונותיו"** וביאר מרן הבית יוסף **"כדי שיאמין שכל מזונותיו באין לו בהשגחה"**.

ביימנו, אדם היוצא אל המדבר מצטייד מראש בכמויות של אוכל, ואם הוא יוצא עם משפחה וילדים, הוא לוקח כמות כפולה ומכפולת. ואילו עם ישראל, שמנו מיליוני אנשים, נשים וטף, יצאו אל המדבר "וְגַם צֶדֶה לֹא עָשׂוּ לָהֶם." – אלא האמינו והלכו.

חלף זמן, והעם החל לדאוג, אך ה' הבטיח כי יקרה בקרוב נס שעוד לא קרה כמוהו: "וַיֹּאמֶר ה' אֶל-מֹשֶׁה, הֲנִי מְמַטֵּר לְכֶם לֶחֶם מִן-הַשָּׁמַיִם; וַיֵּצֵא הָעָם וַלְקָטוּ דָבָר-יוֹם בַּיּוֹם." (טו, ד-ה). במקום ללכת לעבודה מדי בוקר, להמתין חודש שלם למשכורת ואז לטרוח ללכת למאפייה לקנות אוכל – ירד להם לחם מוכן מן השמים, הלחם ייפול מידי בוקר ישירות מן השמים. טרי ובחינם. אולם, בורא העולם צירף שתי הוראות ביחס לאוכל הזה.

א. הם היו רשאים ללקוט רק את הכמות הדרושה להם לאותו יום בלבד. היה אסור ללקוט כמות וילהקפיא בפריז'ר לכל השבוע, אלא היו חייבים לסיים את הלחם כל ערב וללקוט למחרת לחם חדש. ב. ביום השביעי בשבוע, לא יצאו ללקוט לחם, אלא ביום השישי תרד להם כמות כפולה מן השמים עבור היוםיים של ישישי ושבת.

ה'כלי יקר' מוצא כאן מסר כביר: ה' בא לומר לאדם, **אתה צריך לבטוח בי שאדאג לפרנסה שלך**. ה' הביא את האדם לעולם, וכחלק מזה הוא לוקח על עצמו לדאוג למחסור שלו. וידוע הפתגם 'מאן דיחבי חיי – יהיב מזוני' (מי שנותן חיים, נותן מזונות) וכדי להטמיע בהם את המסר הזה בעומק הנפש, השם יתברך ציווה אותם לגמור את הלחם באותו יום ולא לשמור למחר.

אחת הדאגות המרכזיות המטרידה את האדם היא דאגת הפרנסה. ממה אתפרנס היום? וממה מחר כשהמשפחה תגדל? ואיך אתקיים בשנות הזקנה? ואיך אהיה מסוגל לעזור לילדים להעמיד את עצמם על הרגליים? אותם ימים במדבר היו ימי הלידה של עם ישראל, שנות החיים במדבר היו מסלול החינוך שגיבש ועיצב את העם לכל הדורות. ירידת המן מהשמים באה כדי להרגיל ולחנך את העם לגישה של: **'תפסיקו לדאוג, תעשו מה שהקב"ה מבקש מכם, תבטחו בו ותסמכו עליו שידאג לכם**'.

מידת הביטחון היא מפתח אדיר שנתן הקב"ה לאדם, כדי לשנות את מסלול חייו לטובה. במקום לצעוד **בעקבות הגורל שלו**, ביכולתו **ליצור** את גורל חייו מחדש על ידי ההסתמכות והביטחון בעזרת ה'.

רבנו יונה סובר כי הביטחון בישועת ה' הוא לא רק מידת חסידות או הידור מצווה לאנשים נעלים, אלא – מצוות לא תעשה מפורשת מהתורה, כפי שכתוב (דברים כ, א): **"כִּי תֵצֵא לְמִלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ וְרָאִיתָ סוֹס וְרָכָב עִם רֶב מִמֶּךָ לֹא תִירָא מֵהֶם."** האדם מצווה מן התורה – בכלל תרי"ג מצוות – לסמוך ולבטוח בישועת ה' הקרובה והמהירה. וזה לשונו (שערי תשובה לרבנו יונה שער שלישי): הוזהרנו בזה, שאם יראה האדם כי צרה קרובה, תהיה ישועת ה' בליבו ויבטח עליה.

זאת ועוד; הגישה היהודית כבר אלפי שנים היא, שמידת הביטחון עצמה משפיעה טוב, ככתוב (תהלים לב, ו): **"וְהַבֹּטֵחַ בַּה' חֶסֶד יְסוּבְבֵנוּ."** כלומר: מדרך הביטחון להמשיך חסד חינוס על הבוטחים בה'.

ויש לשאול: כיצד אדם יכול להיות בטוח שה' יעשה לו טוב? הרי אפילו יעקב אבינו, שהובטח ישירות מה' לשמירה והגנה מצרות לבן ועשיו, חשש "שמא גרם החטא" – ומה נאמר אנתנו?

חז"ל מסבירים, שהתפיסה היהודית היא, שהקב"ה נוהג עם האדם לפי עיקרון של מידה כנגד מידה. מה שאתה נותן – זה מה שאתה מקבל. אנו לא מאמינים בגורל או במזל קבוע מראש בטרם הלידה, אלא בעיקרון שהאדם גוזר את הגורל שלו. המעשים שלו גורמים לשפע לזרום מלמעלה. ומכאן גם מובעת העוצמה של מידת הביטחון: כאשר אדם מרים את עצמו לביטחון מוחלט בכוח שלמעלה מהטבע, הוא זוכה לחיות חיים כאלו שלמעלה מהטבע.

למשל: אדם שעומד מול רופא, ושומע שהמצב קשה מאוד ל"ע, אך בכוח ביטחונו בבורא הכול יכול, הוא מרים את עצמו למעלה מהמקום והזמן שבו הוא נמצא ואומר: השם יתברך נטע בי חלק אלוקי מלמעלה, הוא רוצה בטובתי והוא אינו מוגבל לפעול בדרך הטבע, ולכן ביכולתו לפעול ולעשות לי נס – הרי הוא זוכה להמשיך על עצמו שפע כזה, שלמעלה מדרך הטבע.

ביטחון הוא לא משחק ילדים. זאת עבודה עמוקה של האדם בנפשו, שהוא מתרומם למעלה מהגבלות הטבע ומרגיש באמת שהכול אפשרי מלפניו יתברך – ואז הוא זוכה לשפע דומה מלמעלה.

כלומר: זהו מסלול עוקף ונפרד גם עבור אלו שלא מגיע להם, שכן אם האדם מצליח להרים את עצמו למצב כזה של ביטחון אמיתי בבורא, זה ממשך יחס דומה והוא זוכה לטוב הנראה והנגלה. ולכן האדם צריך להכיר את בוראו ולבטוח בו בכל מצב שהוא – והביטחון עצמו הוא זה שיגרום לו להיות ראוי לשפע ניס.

"זֶה הַדָּבָר, אֲשֶׁר צִוָּה ה', לְקַטוּ מִמֶּנּוּ, אִישׁ לְפִי אֶכְלוּ: עֲמַר לַגְּלֹגֶלֶת, מִסָּפֶר נַפְשֵׁיכֶם--אִישׁ לְאִשְׁרֵי בָּאָהֳלוּ, תִּקְחוּ." (ט"ז, ט"ו)

וכתב בעל הטורים: בזה הפסוק יש כל האלפא ביתא, לומר לך, שכל המקיים את התורה, ואת האמור בפסוק זה, להסתפק בצרכיו ולא כאחד היש לו מנה רוצה מאתיים – הקב"ה מזמין לו את פרנסתו בלא טורח כמו לאוכלי המן.

סיפר הרה"ק ה'דברי שמואל ז"ל, כי פעם דרש ה'אור החיים' הק' לפני אנשי קהילתו, ובדבריו הציע להם להיות מתלמידי רבי מאיר האומר (אבות ד רב) 'הוי ממעט בעסק ועסוק בתורה, ומעתה יעסקו בעסקיהם ובמסחרם רק בשלושת ימים הראשונים שבשבוע, ובשאר הימים יעסקו רק בתורה, והוסיף להבטיחם כי הוא ערב בדבר שפרנסתם שהורגלו בה לא תתמעט ולא יחושו כל מחסור.

ואכן, כל בני העיר יחדיו שמעו בקולו ועשו כדבריו, וממילא נשתנו למעלייתא כל אורח חייהם. בתוך שבועות אחדים הורגלו גם אלו שעמדו עמם בקשרי מסחר ומלאכה, שאין להם עסק ודיבור עמם מליל רביעי בשבת ועד ראשון בשבת, ומאז שרתה הברכה במעשיהם ולא חסרו מאומה מקצבת פרנסתם, אף שקיצרו הרבה בזמני עסקיהם.

כך נמשך הדבר כמה שנים, עד שיצא ה'אור החיים' הק' ממקומו ללכת לארץ ישראל, ופנה זיווה של מרוקו. מאז גבר יצרם אט אט, והחלו להטיל ספקות באמונתם התמה, שמיעוט עסק אינו מפחית מרווחיו, עד שנשתכחה מהם היקבלה טובה' שקיבלו על עצמם בעוד רבה בערים, ושבו לנהל עסקיהם בכל ימי המעשה. אפס, הם סברו שבכך יכפילו את הכנסתם, אך למעשה גילו שאדרבה, לא נוספה פרוטה אחת לכיסם, ועם כל עמלם הגדול לא השיגו דבר. וראו עין בעין שצדקו דברי רבם ופרנסה הקצובה לאדם מן השמים אינה תלויה במשך עמלו (מסוד שיח חסידים).

"וַיִּמְדוּ בְעֵמֶר--וְלֹא הָעֲדִיף הַמְרָבָה, וְהַמְמַעִיט לֹא הִחְסִיר: אִישׁ לְפִי-אֶכְלוּ, לְקָטוּ." (ט"ז, ט"ו)

אמר **הסבא מקלם** זצ"ל: הניסיון מורה שרוב בני האדם מלקטים בחריצות נפלאה ואינם מתרשלים כלל להרבות הון. להיפך, מזמן לזמן מגבירים השתדלויותיהם, ואפ"כ אינם רואים בעסקיהם ברכה. אם כך, רואים אנו ממש בחוש את התגשמות דברי הפסוק "ולא העדיף המרבה והממעט לא החסיר". כל מי שעיניו פקוחות יכול לראות בהתגשמות התופעה שהתרחשה סביב מלקטי המן גם בימינו.

ה' הוא הנותן לכל אחד די מחסורו בין אם ירבה בהשתדלות ובין אם ימעט בה. **הכל לפי זכויותיו של האדם, ומידת ביטחונו בבורא העולם.**

"וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, יָצְאוּ מִן-הָעֵם לְלַקֵּט; וְלֹא, מִצְאוּ." (טז, כז)

השבת, היא שבת שירה, ויש הנוהגים ב"שבת שירה" לפזר מזונות לציפורים. מנהג זה מקורו ע"פ המדרש בילקוט השואל: הרי היה לו לכתוב "ולא היה", שלא היה שם מעולם. מדוע כתוב "ולא, מִצְאוּ"? ומסבירים, שבשבת הראשונה לרדת המן, יצאו דתן ואבירם ואנשיהם לשדה לפנות בוקר ופיזרו מהמן שלקטו כפליים ביום ישישי, ואחר כך הזעיקו את העם לצאת וללקט מן השבת, כדי להפריך את דברי משה שאמר: "שִׁבְתְּ הַיּוֹם לַחַ: הַיּוֹם, לֹא תִמְצְאוּהוּ בַשָּׂדֶה." (שמות טז, כה). אך הציפורים הקדימו ואכלו את כל המן שפיזרו דתן ואבירם בשדה, וכשבאו האנשים ללקט, לא מצאו כלום, ואז אמרו: "משה אמת ותורתו אמת". ובזכות מעשה זה של הציפורים, שגרמו שלא ילעו את משה, מפזרים לפניהם מזונות בשבת שירה.

סגולה לפרנסה טובה!
מובא בגמרא (בבא מציעא נט) אמר רבי חלבו: "לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו שאין הברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו" שנאמר "ולאברם הטיב בעבורה". ממשיכה הגמרא ואומרת שרבה היה מלמד: תייקרו את נשותיכם כדי שתהיו עשירים.

כי מכיוון והקב"ה מנהיג את עולמו מידה כנגד מידה, אדם המזולזל בכבוד אשתו שהיא תלויה בו, הקב"ה יזלזל בו שהוא גם כן תלוי בו.
הרב הגאון יגאל כהן שליט"א כותב בספרו "יגל ליבי בישועתך" כי אחת הקללות שנתקלה האשה בחטא עץ הדעת היא "וַיֵּצֵא אֱלֹהִים תְּשֻׁקְתֶּךָ וְהָוָה יִמְשָׁל בָּךְ." הקב"ה ברא את האישה עם צורך פנימי לקבל מחמאות מבעלה, שיכבד אותה במילים, שיקנה לה מתנות ויקשיב לכל העובר עליה. לעומתה, הגבר נתקלל "בַּזְעֵת אַפְיֶךָ תֵּאָכֵל לֶחֶם" – בגן עדן הפרנסה הייתה מצויה בשפע. לאחר הקללה האדם נתחייב לעבוד קשה למחייתו.

שתי קללות אלו, האחת של האישה והשניה של הגבר קשורות זו בזו. אם הגבר מקל מעל אשתו את הקללה שלה וממלא את חסרונה במילים, ביחס ובכבוד הראוי לה, הבורא יתברך יקל מעל הגבר את קללתו ויסיר מעליו את קושי הפרנסה. אבל מי שמחסיר מאשתו שתלויה בו ולא נותן לה כדי סיפוקה - הקב"ה גם כן יחסיר מהגבר שתלוי בו בפרנסתו.

לע"נ אסתר סזרחי בת יחזקאל וכתון ז"ל
נלב"ע ב' עטבת ה'תש"פ. ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ ר' יצחק ב"ר נסים סזרחי ז"ל
נלב"ע י"ח תשרי ה'תשס"ט. ת.נ.צ.ב.ה.